

**Celoslovenská súťaž,
v ktorej môžu vaši žiaci zažiť**

17. ročník súťaže
Školský rok 2023/24

Čo sa v brožúre dozviete

Úvodné informácie	str. 3
Súťaž pre koordinátorov Zbierame „talenty“	str. 4
Ocenenia pre Expertov	str. 5
Prihlasovanie žiakov do súťaže	str. 6
Kalendár súťaže Expert geniality show	str. 7
Pravidlá súťaže v školskom roku 2023/24	str. 8
Ukážka otázok z minulého ročníka súťaže	str. 10

AJ VAŠI ŽIACI SA MÔŽU STAŤ EXPERTMI

Každý z nás je dobrý v inej oblasti. Jej ide angličtina, jemu logické hádanky a oni sú skvelí v geografii alebo v biológii. Dajte im šancu vyniknúť!

Prihlásením do súťaže dáte svojim žiakom šancu ukázať, v čom sú dobrí.

Saňte sa školským koordinátorom súťaže a pomôžte nám ju na vašej škole zorganizovať. Môžete mať akúkoľvek aprobáciu.

KEDY A AKO SA SÚŤAŽÍ?

- Súťažiť sa bude v utorok **28. novembra 2023**.
- Opäť budú k dispozícii dve verzie súťaže: **papierová** a **online**. **Online verzia** je pre školského koordinátora **organizačne jednoduchšia** a **žiakom** pri nej na súťaž **stačí mobilný telefón**. Škola si môže zvoliť formu súťaže, ktorá jej vyhovuje.

Pozitívne hodnotíme predovšetkým možnosť zapojiť sa do súťaže online, ak je napríklad žiak, ako v našom prípade, v ten deň na praxi.

*Mgr. Mária Litvínová
SOŠ dopravy a služieb, Mierová 727, Strážske*

KOMU JE SÚŤAŽ URČENÁ?

- Žiakom 5. – 9. ročníka základných škôl.
- Študentom všetkých ročníkov stredných škôl a osemročných gymnázií.
- **Piataci, šiestaci a primáni** majú zjednodušené pravidlá – riešia dva testy s otázkami z humanitných a prírodných vied.
- Starší žiaci súťažajú **v dvoch** rôznych témach, ktoré si vyberajú zo šiestich ponúkaných.

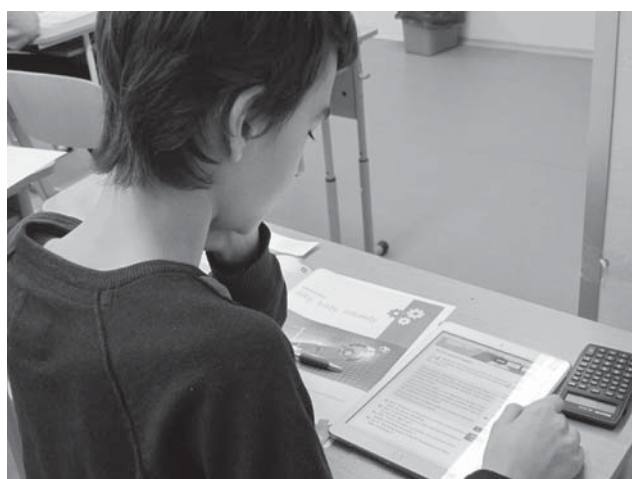
ŠTARTOVNÉ:

5 € na žiaka.

Ďakujeme veľmi pekne za možnosť zúčastniť sa tejto skvelej súťaže. Žiaci sa radi zapájajú, súťažajú vo svojich kategóriách a merajú si sily s rovesníkmi z iných škôl. Veľa úspechov prajeme.

*PaedDr. Matilda Rozputinská
SZŠ, Dukelská 33, Giraltovce*

Všetko o Expertovi nájdete na: sutazexpert.sk

Sledujte nás aj na expertovskom Facebooku a Instagrame.

Študentom sa súťaž páči a to je hlavné.

Ing. Eva Austerová
SOŠ polytechnická, Štefániková 39, Svit

ĎAKUJEME ZA SÚŤAŽ :-)

Experti
ZŠ, Nitrianske Hrnčiarovce.

Milí Experti,
aj v tomto školskom roku sme už netrpezlivo čakali na deň D. Deň, keď sme si mohli zmerať sily na celoslovenskej úrovni. Každý rok je to pre nás nová výzva.

Mgr. Erika Kissová
ZŠ, ČSA 15, Moldava nad Bodvou

Ahojte,
ďakujeme pekne za súťaž. Prajeme všetko dobré a tešíme sa na ďalšie ročníky.

Mgr. Jozef Mikloš
ZŠ s MŠ Šarišské Michalany

Ďakujeme, že podporujete rozvoj vašich žiakov

Talentída sa snaží nadchnúť pre „myslenie“ čo najviac žiakov. Veľmi oceňujeme spoluprácu so školskými koordinátormi, ktorí nám pomáhajú s organizáciou súťaží. Bez nich by sa naša snaha a nápady nedostali k našim adresátom – deťom. Títo učitelia vedia, že nám ide o spoločnú vec – dávať našim deťom čo najviac priestoru na osobný rozvoj, učiť ich zodpovednosti, systematickej práci a prinášať radosť z myslenia.

Prácu školských koordinátorov neberieme ako samozrejmosť, ale snažíme sa ich odmeniť za organizáciu jednotlivých súťaží v školách. Sme si vedomí toho, že práca vynaložená s každým súťažiacim sa odvíja aj od toho, či ide o jednorazovú alebo celoročnú súťaž. Preto sme pre účely odmeny jednotlivé súťaže obodovali. **Aby sme ocenili aj získavanie žiakov pre účasť v súťaži, vyhlasujeme v školskom roku 2023/24 opäť súťaž Zbierame „talenty“.** Počet pridelených talentov závisí od súťaže a počtu súťažiacich.

V minulom školskom roku sme finančne odmenili **1149** školských koordinátorov. Na odmenách a výhrach sme im poslali **71 585 €**.

Podrobnosti súvisiace s odmeňovaním školských koordinátorov a Štatút súťaže nájdete na stránke www.talentida.sk v časti Školskí koordinátori.

Hľadáme autorov otázok do súťažných testov.

Milé kolegyně, milí kolegovia, radi by sme rozšírili rady našich autorov. Ak máte záujem podieľať sa na našej súťaži tvorbou zábavných a netradičných otázok, či už zo spoločenských alebo prírodných vied, napíšte nám na expert@talentida.sk. Tvorba otázok je honorovaná.

Najlepších EXPERTov odmeňujeme

- **25 % najlepších** v celkovom poradí v každej vekovej kategórii získa **titul a diplom TOP EXPERT**,
- **25 % najlepších** v každom tematickom rebríčku získa **titul a diplom EXPERT**,
- **3 % najlepších** v každom rebríčku odmeňujeme **peknými vecnými cenami**,
- ostatní, ktorým sa nepodarí umiestniť medzi najlepšími, získajú ako spomienku na súťaž **DIPLOM ÚČASTNÍKA a malý darček**.

Vlani dostali Experti okrem diplomov aj pero, tričko a rôzne spoločenské hry.

15 ROKOV SO VŠETKOVEDKOM

VŠETKOVEDKO, mladší brat Experta, už 15 rokov pripravuje všetečné otázky o svete pre žiakov prvého stupňa ZŠ.

Tento rok dokonca pripravil novinku! Do súťaže sa môžu zapojiť aj prváci.

Súťažieť budú v rovnaký deň ako Experti.

Prváci budú odpovedať na 12 otázok, druháci na 24 otázok, tretiaci a štvrtáci na 30 otázok. Otázky budú z toho, čo sa žiaci doteraz v škole učili, a z toho, čo v danom veku môžu odpozorovať zo sveta okolo nich.

Ako môžete prihlásiť žiakov vašej školy do súťaže?

1. Staňte sa školským koordinátorom súťaže

Škola, ktorá sa chce zapojiť do súťaže, musí mať svojho školského koordinátora (ŠK) – učiteľa s ľubovoľnou aprobáciou.

Práca školského koordinátora je honorovaná.

2. Zabezpečte propagáciu súťaže medzi žiakmi

Využite priložené plagáty (formátu A4) určené na **nástenky do tried**. Letáky (formátu A6) rozdajte **žiakom** 5. – 9. ročníka, príp. prímy – kvarty. Študentom na 3. stupni ich neposielame. Letáky sme neposlali ani školám, ktoré nás o to požiadali. **Plagát a leták v elektronickej forme nájdete na sutazexpert.sk**

3. Prihlasovanie žiakov do súťaže je možné dvoma spôsobmi:

a) Žiakov do súťaže prihlási školský koordinátor.

Najneskôr **do utorka 24. októbra 2023** vyplňte **Prihlášku školy** na sutazexpert.sk. Uveďte v nej **len počty žiakov** (v jednotlivých kategóriách), **ktorí sa prihlásili priamo vám**. Kód školy potrebný na prihlásenie nájdete v sprievodnom liste.

Prihlášku (s nulovým počtom súťažiacich) vyplňte aj v prípade, že sa všetci Vaši žiaci prihlasujú individuálne (bod b).

b) Žiak / rodič vyplní do utorka 24. októbra 2023 individuálnu prihlášku žiaka na sutazexpert.sk.

Školský koordinátor bude mať na Karte školy uvedených žiakov, ktorí sa prihlásili týmto spôsobom aj s informáciou o úhrade štartovného.

Každý súťažiaci môže byť do súťaže prihlásený IBA JEDNÝM z uvedených spôsobov!

Bez ohľadu na spôsob prihlásenia súťaží žiak v škole (papierovo alebo online). **Online z domu súťažia iba žiaci, ktorí nebudú v čase konania súťaže v škole pre iné školské povinnosti (sú na praxi, a pod.).**

4. Štartovné

Do 24. októbra 2023 uhradte štartovné - počet vami prihlásených žiakov x 5 €).

Školský koordinátor hradí štartovné len za žiakov, ktorých prihlásil. **Individuálne prihlásený žiak, resp. rodič, uhradí štartovné samostatne. Súťažný kód spolu s ďalšími informáciami pošleme individuálne prihláseným žiakom (na nimi uvedený mail) po zaevidovaní štartovného.**

Ak požadujete **vystavenie faktúry, požiadajte o ňu** formulárom v prihláške školy alebo e-mailom **pred uskutočnením platby!** V žiadosti uveďte presné fakturačné údaje platcu. Vystavenie faktúry viac ako 15 dní po uskutočnení platby nie je z účtovného hľadiska možné. **Štartovné uhradte podľa dátumu splatnosti uvedeného na faktúre** (nemusí sa zhodovať s dátumom na ukončenie prihlasovania, t.j. 24.10.2023).

Súčet prihlásených žiakov pre papierovú verziu súťaže (vo všetkých kategóriách) musí byť **minimálne 6** (škola + individuálne) - na školu pošleme papierové testy.

Ak je prihlásených žiakov menej ako 6, škola sa môže zapojiť, ale žiaci budú súťažiť len online spôsobom (nepošleme im papierové testy).

Ak sa škola zapojila aj do súťaže Všetkovedko, spočítame počet prihlásených spolu za obe súťaže (napr. 3+3 žiaci, spolu 6.).

Štartovné môžete uhradiť **buď priloženým poštovým peňažným poukazom, prevodom z účtu, alebo prostredníctvom TrustPay.**

5. Skontrolujte prihlášku školy

Do 3. novembra 2023 skontrolujte na sutazexpert.sk v sekcii **Učiteľ / Karta školy**, či sú počty prihlásených žiakov správne. Pri individuálne prihlásených budete mať uvedenú informáciu o uhradení štartovného.

6. Prevezmite testy

Približne týždeň pred súťažou dostanete poštou testy, odpovedové hárky a ďalšie materiály potrebné k súťaži.

Ak sa vyskytne akýkoľvek problém alebo ak niektorú zásielku nedostanete do uvedeného termínu,

napište nám na expert@talentida.sk
alebo zavolajte na **02 / 6382 4952** príp. **0903 722 986**.

Na vaše otázky radi odpovedia

MVDr. Kamil Kovács
Mgr. Ivana Viskupová
RNDr. Lívia Garajová

Kalendár pre školského koordinátora súťaže EXPERT na školský rok 2023/24

Október 2023	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Školský koordinátor zabezpečí propagáciu súťaže medzi žiakmi. ▶ 24. 10. – termín prihlásenia žiacov obidvoma spôsobmi na sutazexpert.sk. ▶ 24. 10. – termín uhradenia štartovného za prihlásených žiakov.
November 2023	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Do 3. 11. ŠK skontroluje prihlášku svojej školy na sutazexpert.sk. ▶ 3. týždeň – školy dostanú zásielku s testami a organizačnými pokynmi. ▶ Utorok 28. 11. – deň súťaže. ▶ 29. 11. – termín odoslania odpovedových hárkov na vyhodnotenie.
December 2023	<ul style="list-style-type: none"> ▶ 21. 12. – termín zverejnenia základných výsledkov žiakov na sutazexpert.sk.
Január 2024	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Do 12. 1. – možnosť reklamovať zverejnené výsledky žiakov. ▶ 25. 1. – zverejnenie kompletných výsledkov žiakov na sutazexpert.sk.
Február 2024	<ul style="list-style-type: none"> ▶ 2. týždeň – školy dostanú zásielku s výsledkami, diplomami a cenami pre najúspešnejších riešiteľov.

Pravidlá súťaže EXPERT geniality show v školskom roku 2023/24

Toto je stručná verzia pravidiel súťaže, z ktorej sú vynechané niektoré podrobnosti. Úplné znenie pravidiel nájdete na sutazexpert.sk.

1. EXPERT *geniality show* je celoslovenská súťaž pre žiakov základných a stredných škôl. **17. ročník sa uskutoční 28. novembra 2023.**

2. Do súťaže sa môžu zapojiť

- ▶ **žiaci 5. ročníka ZŠ**
súťažia v kategórii EXPERT 5,
- ▶ **žiaci 6. ročníka ZŠ a prímy OG**
súťažia v kategórii EXPERT 6,
- ▶ **žiaci 7. ročníka ZŠ a sekundy OG**
súťažia v kategórii EXPERT 7,
- ▶ **žiaci 8. ročníka ZŠ a tercie OG**
súťažia v kategórii EXPERT 8,
- ▶ **žiaci 9. ročníka ZŠ a kvarty OG**
súťažia v kategórii EXPERT 9,
- ▶ **žiaci 1. a 2. ročníka gymnázií a kvinty a sexty OG** súťažia v kat. EXPERT G12,
- ▶ **žiaci 1. a 2. ročníka stredných odborných škôl** súťažia v kat. EXPERT O12,
- ▶ **žiaci 3. a 4. ročníka gymnázií a septimy a oktávy OG** súťažia v kat. EXPERT G34,
- ▶ **žiaci 3. a 4. ročníka stredných odborných škôl** súťažia v kat. EXPERT O34.

3. Štartovné je 5 € na žiaka.

4. Súťaž EXPERT spočíva vo **vypracovaní testu z dvoch súťažných tém.**

V kategóriách **EXPERT 5 a EXPERT 6** súťažiaci odpovedajú na otázky v dvoch témach:

- ▶ **Ako funguje svet**
geografia, biológia, prírodoveda, matematika, informatika, dopravná výchova
- ▶ **Päť jazykov kultúry**
slovenský jazyk, anglický jazyk, dejepis, výtvarná výchova a hudobná výchova

Súťažiaci vyšších vekových kategórií si vyberú dve spomedzi šiestich ponúknutých tém:

- ▶ **Od Dunaja k Tatrám**
slovenské dejiny, umenie, šport, biológia, geografia, aktuality, slávni Slováci
- ▶ **Mozgolamy**
logické hádanky, postupnosti, zaujímavé slovné úlohy, kombinačné, pojmové myslenie
- ▶ **Svetobežník**
fyzická geografia, humánna geografia
- ▶ **Tajomstvá prírody**
biológia, fyzika, astronómia, chémia
- ▶ **Do you speak English?**
čítanie, bežné výrazy, gramatika, reálne
- ▶ **Góly, body, sekundy**
história a druhy športu, rekordy, olympiády, športovci, fyziológia tela športovcov, strava

5. Súťažiaci v kategóriách EXPERT 5 a EXPERT 6 odpovedajú na **40 otázok** (po 20 v každej téme). Súťažiaci vyšších kategórií odpovedajú na **50 otázok** (po 25 v každej téme). V každej otázke vyberajú spomedzi štyroch ponúknutých možností jednu správnu. Na vypracovanie testu má každý súťažiaci **60 minút**.
6. Okrem vyznačenia správnej odpovede môže (ale nemusí) súťažiaci pri každej otázke vyznačiť aj voľbu „**Som si istý(á)**“. Ak vyznačí istotu pri správnej odpovedi, získa body navyše. Ak však vyznačí istotu pri nesprávnej odpovedi, body stratí.
7. **Bodová hodnota jednotlivých otázok nie je vopred daná.** Usporiadateľ ju stanoví až dodatočne (v rozmedzí 2,0 – 6,0 bodu), a to tak, aby platilo: **čím menej súťažiacich odpovedalo na otázku správne, tým je jej hodnota vyššia.**
- ▶ Za **správnu** odpoveď získa súťažiaci počet bodov rovný hodnote otázky. Ak vyznačí **nesprávnu** alebo **neplatnú** odpoveď, **odčíta sa mu 1 bod**. Takto získané body sú **tzv. základné body**.
 - ▶ Ak súťažiaci vyznačí **správnu** odpoveď a potvrdí, že si je ňou **istý**, získa za ňu navyše **prémium 2 body**.
 - ▶ Ak súťažiaci vyznačí **nesprávnu** alebo **neplatnú** odpoveď a potvrdí, že si je ňou **istý**, dostane **pokutu 2 body** (t. j. odčítajú sa mu 2 body).
 - ▶ Ak súťažiaci nevyznačí **žiadnu** odpoveď, **nezíska ani nestratí žiadne body**.
8. V každej téme, ktorú súťažiaci vypracoval, sa vypočítajú dve skóre: **skóre SVET (Skóre za Vedomosti v Téme)** a **skóre SPOT (Skóre za Poradie v Téme)**.
- Najskôr sa vypočíta **skóre SVET**. Je súčtom všetkých základných bodov, prémie a pokút, ktoré súťažiaci v téme získal. Podľa skóre SVET sa zostavia rebríčky v témach (v každej kategórii osobitne).
9. Následne sa každému súťažiacemu vypočíta **skóre SPOT**. Skóre vyjadruje, koľko percent ostatných súťažiacich v rebríčku predbehol, t. j. koľko percent súťažiacich dosiahlo nižšie skóre SVET ako on. Skóre SPOT môže mať hodnotu od 0 do 100. Keďže každý súťaží v dvoch témach, získa dve skóre SPOT.
10. Na konci má každý súťažiaci dve skóre SVET a dve skóre SPOT. Napokon sa každému sčítajú jeho dve skóre SPOT. Podľa tohto súčtu sa zostaví celkové poradie všetkých súťažiacich (TOP EXPERT, v každej vekovej kategórii osobitne).

11. Každá verzia súťaže (papier / online) sa vyhodnocuje osobitne. Ak bude v niektorej téme a verzii súťaže malý počet účastníkov, budú súťažiaci vyhodnotení v spoločnom rebríčku.
12. Každý súťažiaci dostane diplom a malú cenu.
- 25 % najlepších v každom tematickom rebríčku dostane titul EXPERT na tému.
 - 25 % súťažiacich v celkovom poradí dostane titul TOP EXPERT.
 - 3 % najúspešnejších súťažiacich v každom rebríčku dostane vecnú cenu.**

Ukážka otázok z minulého ročníka súťaže

EXPERT 5, EXPERT 6

Ako funguje svet

05 Ak je niekto v strehu, hovoríme, že má „oči na stopkách“. O ktorom z nasledujúcich živočíchov sa to dá povedať doslova?

- A) štika
- B) chameleón
- C) sova
- D) slimák

EXPERT 5, EXPERT 6

Ako funguje svet

20 Ktorá z nasledujúcich vecí nie je hardvér patriaci k počítaču?

- A) tlačiareň
- B) monitor
- C) skener
- D) textový editor

EXPERT 5, EXPERT 6

Päť jazykov kultúry

17 V bazilike v Šaštíne sa nachádza hudobný nástroj, ktorý je najväčším svojho druhu na Slovensku. Jeho hlavným zdrojom zvuku sú píšťaly. O aký nástroj sa jedná?

- A) organ
- B) fujara
- C) gajdy
- D) čembalo

EXPERT 5, EXPERT 6

Päť jazykov kultúry

15 You hear this announcement: "We apologize for the delay due to trackwork being completed on your line." Where are you?

- A) at a post office
- B) at a train station
- C) in a supermarket
- D) at an airport

EXPERT 7, EXPERT 8, EXPERT 9

Svetobežník

23 Medzi olympijské symboly patrí aj päť farebných kruhov. Modrý predstavuje Európu, zelený Austráliu a Oceániu.

Ktoré časti sveta predstavujú ostatné kruhy?

- A) čierny – Afrika, žltý – Ázia, červený – Amerika
- B) čierny – Afrika, žltý – Amerika, červený – Ázia
- C) čierny – Amerika, žltý – Ázia, červený – Afrika
- D) čierny – Amerika, žltý – Afrika, červený – Ázia

EXPERT 7, EXPERT 8, EXPERT 9

Tajomstvá prírody

18 Čo majú spoločné vzduch vo fľaši a voda vo fľaši?

- A) Možno ich prelievať.
- B) Nemožno ich deliť.
- C) Majú vždy nižšiu hustotu ako pevné látky.
- D) Nemajú vlastný objem, ale prispôbujú sa objemom fľaši.

EXPERT 7, EXPERT 8, EXPERT 9

Do you speak English?

08 Sam was reading a recipe and came across a new word. He found its definition in a dictionary. Which word was it?

– to combine ingredients in a bowl or cooking vessel, often with a rubber spatula or wooden spoon.

- A) Stir
- B) Grate
- C) Boil
- D) Mince

EXPERT 7, EXPERT 8, EXPERT 9

Góly, body, sekundy

17 Colorado Avalanche porazilo vo finále Stanley Cupu 2022 Tampu Bay Lightning 4:2 na zápasy. Koľko zápasov vyhralo Colorado v tohtoročnom play off predtým, než vo finále vyzvalo Tampu Bay?

- A) 10
- B) 12
- C) 14
- D) 16

EXPERT SŠ

Od Dunaja k Tatrám

10 Z ktorého z uvedených hradov nie je vidieť rieku Váh?

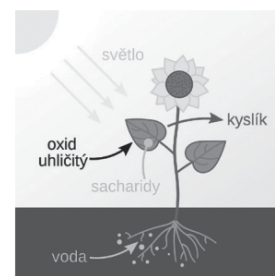

- A) Starý hrad
- B) Strečno
- C) Beckov
- D) Červený Kameň

EXPERT SŠ

Tajomstvá prírody

25 Organizmy, pre ktoré je typický proces na obrázku, sa nazývajú

- A) rozkladače.
- B) producenti.
- C) konzumenti.
- D) parazity.

EXPERT SŠ

Mozgolamy

23 Štyria bratia sa narodili v štyroch rokoch po sebe, každý 1. marca. Adam je najstarší, po ňom nasledujú podľa veku Boris, Cyril a David. Adam je od Cyrila starší o 731 dní. Boris je od Davida starší tiež o 731 dní. Ktorý z bratov sa narodil v priestupnom roku?

- A) Adam
- B) Boris
- C) Cyril
- D) Dušan

EXPERT SŠ

Svetobežník

23 Globálne otepľovanie čoraz viac urýchľuje topenie ľadovcov. Voda z nich spôsobuje postupné zvyšovanie hladiny oceána, v budúcnosti môže ísť až o niekoľko metrov. Kde sa nachádza najrozľahlejší pevninský ľadovec na Zemi?

- A) v Grónsku
- B) v Himalájach
- C) v Arktíde
- D) v Antarktíde